

Proch

Posudek diplomové práce

Jan Procházka, Bulharská pravoslavná církev mezi lety 1944 a 1956. Diplomová práce. Praha, FSV UK, 2010. Stran 77.

Bulharistická tematika zůstávala dosud stranou zájmu většiny studentů IMS a z tohoto důvodu je třeba autorovu volbu tématu přivítat. Cenné je i zaměření práce na církevně-politickou problematiku. Autor vyšel z bohatého okruhu literatury (z velké části tištěné v bulharštině) a získal tak dostatečný nadhled ve zkoumané oblasti.

Po stručném úvodu charakterizujícím starší dějiny pravoslaví ve sledované zemi věnuje rozhodující pozornost událostem let 1944-1947, zbytek období uvedeného v názvu práce tvoří už spíše jakýsi dovětek, neboť v tuto dobu už byla snaha státu o získání kontroly nad pravoslavnou církví úspěšně naplněna.

Postup zápasu o získání kontroly nad bulharským pravoslavím a tedy otázka proměn vztahu vztahů státu k hlavní bulharské konfesi je hlavním bodem autorova zájmu. Snad to mělo být zohledněno v názvu práce, který vzbuzuje představu, že zde bude poskytnuta důkladnější informace také o těch otázkách života tehdejší pravoslavné církve, kterých se autor dotýká jen fragmentárně a náhodně (v úvahu by mohla přicházet např. úroveň církevního vysokého školství nebo rozsah publikačních aktivit církve).

Skutečnost, že se v práci nesetkáváme s takto provedenou analýzou, je však vyvážena opravdu důkladným rozbořením postupu zápasu o ovládnutí církve nastupujícím komunistickým režimem. Výklad je podán živě a věcně a poskytuje velmi zajímavý vhled do problematiky. Nabízený obraz může posloužit při dosud nepříliš intenzivně prováděném komparatistickém výzkumu, který by se měl zabývat studiem vývoje vztahu církve a státu v satelitních zemích SSSR těsně po druhé světové válce. Bylo by např. zajímavé zjistit, zda a jak reagovalo na zprávy o proměnách pozice a funkce pravoslaví v Bulharsku nebo jiných balkánských zemích tehdejší české pravoslaví.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji známkou výborně. Domnívám se zároveň, že aspoň část textu by mohla být publikována v odborném tisku.

V Praze 15. 6. 2010

dr. Bohdan Zilynskyj